LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 2 | Penktadienis, Sausio (January) 11, 1963, Toronto, Ontario | METAI XXXII

Generolas Norstad Pastatė Gan Keblion Padėtin Ka nados Premjerą Diefenbakerį

OTTAWA. — Generolas Lauris Norstad, amerikietis, kurs neseniai pasiliuosavo iš NATO jėgų Europoje komandieriaus pareigų, laike vizito čia pareiškė, kad Kanados vyriausybė yra įsipareigojusi naudoti nuklinius sviedinius atsitikime karo. Ir tą įsipareigojimą yra padarius juodu rašalu ant balto popierio. Toks jo pareiškimas pastatė premjerą Diefenbakerį gan keblion padėtin.

Iki šiol premjeras tvirtino, kad Kanados vyriausybė nėra apsisprendusi nuklinių ginklų klausimu. Tiesa, akyvaizdoje įrengimo bazių dėl bomarkų ir apginklavimas kanadiečių Europoje ginklais, kurie be nuklinių sviedinių neturi reikšmės, atrodė juokingi premjero pareiškimai, kad jo vyriausybė nėra apsisprendusi nuklinių sviedinių klausimu.

Dabar, atrodo, premjeras turės pasakyti teisybę. Kanados žmonės negalės pakęsti tokio dūmų į akis pūtimo.

Norstado vizitas ir toks pareiškimas, iš iktos pusės, esąs JAV vyriauybės žygis priversti savo sąjungininkus prisiimti nuklinius ginklus. Prezidentas Kennedis esąs nusistatęs nežaisti "baikų", kaip kad yra sakoma, su savo sąjungininkais. Girdi, jie turį šokti pagal jo muziką.

Nekurie stebėtojai mano, kad Kennedis apsidirbo su Britanija be jokių ceremonijų. Jis atsisakė duoti Britanijai raketas skyboltus, o vieton jų pakišo polaris raketas, kuriomis amerikiečiai apginklavę savo submarinus. Girdi, patinka jums ar ne, bet taip turi būti.

JAV vyriausybė panašiai atsinešanti į Franciją ir kitus sąjungininkus. Ir nėra ką daryti tiems sąjungininkams, nes nei vienas negali daug ką nuveikti be amerikiečių. Atominius pabūklus išvystyti ir pagaminti reikia daug pinigų. Keletas bombų nedaug reiškia.

Bet ir sąjungininkai truputį galvoją. Pilnas susiliejimas su amerikiečiais ginklų klausimu dar nereiškia apsigynimą. Priešingai, dar tikresnę pražūtį atsitikime karo. Nuo nuklinių bombų apsigynimo negali būti. Nuklinis karas reiškia abipusį susinaikinimą.

Šiomi dienomis Kauno gatvėse vis dažniau galima sutikti sunkvežimius, gabenančius baldus. Tai žmonės keliasi į naujus butus.

Tik pastaruoju metu Kauno statybos trestas baigė statyti 15 naujų daugiaaukščių namų.

Nuotraukoje: nauji 60 butų namai Prancūzų gatvėje.

Partizanai Apkūlė Diemo Kariuomenę

SAIGON. — Pietų Vietnamo reakcinė Diemo valdžia, su pagalba amerikiečių, suruošė ofensyvą prieš liaudies partizanus, bet ta ofensyva baigėsi nelaime.

Partizanai kelis helikopterius numušė, beveik visus iš 15 apšaudė ir arti 100 priešų užmušė.

Kada priešas atsigavo ir bandė atnaujinti ofensyvą, tai partizanų jau neberado. Tik tris lavonus kovos lauke rado.

Be vietnamiečių, trys amerikiečiai buvo sužeisti, jų tarpe vienas kapitonas.

Amerikiečiai labai stebisi tuomi, kad partizanai šiuo tarpu stojo atviron kovon su geriau ginkluota Diemo kariuomene, palaikoma oro jėgų, kurių partizanai neturi. Diemo kariuomenei padėjo ir bomberiai, ne tik helikopteriai.

ADENAUERUI JAU 87 METAI AMŽIAUS

BONNA. — Sausio 6 dieną Vakarų Vokietijos kancleris Konrad Adentuer minėjo savo 87-tą sukaktį. Balius truko net 7 valandas.

Bet šis senis gana ambicingas. Jis nenori trauktis iš kanclerio vietos ir tiek. Tik labai spaudžiamas pažadėjo pasitraukti ateinantį rudenį.

Jungtinės Tautos Pribaigs Tšombę

Elisabethville. — Jungtinių Tautų kariuomenė, daugiausia Indijos kareiviai, nežada sustoti, kol visa Katanga bus jos rankose. Tšombei nieko kito nelieka, kaip pasiduoti ar bėgti į užsienį. Tik dvi vietos kiek tvirčiau laikosi, bet ir joms dienos suskaitytos.

Katangon pribuvo JT sekretoriaus pavaduotojas R. J. Bunche, kuris įgaliotas įvesti tvarką Katangoje be Tšombės, jeigu pastarasis nekooperuos.

Bunche pareiškė, kad derybų su Tšombe laikas jau praėjo. Buvo bandyta susitarti, bet nieko neišėjo.

Jungtinės Tautos tarsis su lokaliniais lyderiais. Katanga, matyti, bus sujungta su Kongu. Tšombei nebus vietos, jeigu jis nepasitaisys.

ASTROLOGAS TAIP PAT PRANAŠAUJA TAIKĄ

LONDON. — Old Moore, Britanijoj plačiai žinomas astrologas, pranašauja, kad 1963 metais bus taika ir sugyvenimas.

Šis astrologas girlasi, kad jis daug įvykių praeityje teisingai atspėjęs. Jis atspėjęs ir atominį užpuolimą ant Hirošimos.

Panašiai astrologai pranašauja ir kitose šalyse.

Chruščiovas apie Komunistų Ideologinius Nesutikimus

MASKVA. — Kremliuje, pasitikimui Naujų metų bankete, kuriame dalyvavo 1,500 tarybinės vyriausybės ir partijos žymių darbuotojų, užsienio šalių diplomatų ir vakariečių žurnalistų, premjeras Chruščiovas pakėlė tostą už tautų sambūvį, už gražų sugyvenimą socialistinių šalių, už laimėjimus taikos reikalui.

Tarp kita ko premjeras savo kalboje pažymėjo, kad kapitalistai neturėtų džiaugtis dėl ideologinių nesutikimų socializmo šalių kompartijų. Jeigu bent vieną socialistinę šalį kapitalistinės šalys bandys užpulti, tai tie nesutikimai kaip mat dings ir visos socialistinės šalys išvien stos gintis nuo agresorių. Ir jeigu taip atsitiktų, kapitalistinis pasaulis būtų palaidotas karo griuvėsiuose kelių valandų laikotarpyje.

Sutaikyti mus dėl ideologinių nesutikimų tarpininkų iš šalies nereikia, premjeras kalbėjo. Mūsų nesutikimai yra tokie, kaip ženotoje poroje pasitaiko tarp vyro ir žmonos. Bet tegul tik kas mus paliečia, pamatys, kad mūsų tarpan negalima kišti pirštų, duosim mirtiną atkirtį.

Tačiau nežiūrint koks yra socializmo šalių gynymosi pajėgumas, kalbėjo toliau Chruščiovas, kilusi krizė dėl Kubos įspėjo mus, kad karinės TSRS pajėgos reikia apginkluoti kuo moderniškiausiu ginklu. Jos turi būti aprūpintos tokiais ginklais, kokių kitos pasaulio šalys neturi.

Tarybų Sąjunga pasiruošusi visuomet ištiesti pagalbos ranką didvyriškai Kubos liaudžiai. Ir lai imperialistiniai agresoriai negalvoja, kad vėliau ar anksčiau su Kuba susidoros. Už Kubos pečių stovi Tarybų Sąjunga.

Kalbant apie Berlyną, kėlė mintį, kad Berlyne padėtis reikia sureguliuoti ir ji bus sureguliuota.

Šaltis Pridarė Daug Nuostolių

LONDON. — Šaltis, kuris Britanijoje tęsėsi 12 parų, padarė daug nuostolių. Apskaičiuojama, kad industrijos, susisiekimo ir farmerių nuostoliai pasieks $60,000,000.

Bet bėdos nesibaigia. Šalčiui atpuolus, pradėjo tirpti sniegas. Dėl to gali iškilti patviniai daugelyje vietų.

Bendrai, šaltis smarkiai palietė didžiumą Europos. Bet Britanijai tokie šalčiai labai retas atsitikimas. Žmonės nepasirengę tam. Tad ir šalčio pasėkos buvo žiaurios.

Daug žmonių gerokai prikentėjo dėl to, kad namai neturėjo pakankamai kūro. Normaliais laikais jo nereikia.

BUVO PARUOŠTA 145,000 PUOLIMUI ANT KUBOS

WASHINGTON. — Generolas David M. Shoup iškėlė viršun, kad laike Kubos krizio spalio mėnesį Jungtinės Valstijos turėjo paruošusios 45,000 marinų invazijai Kubos. Prie to, buvę paruošta 100,000 kitų palaikymui įsiveržėlių. Šios jėgos laukė tik įsakymo pradėti puolimą.

Tie 45,000 marinų buvo jau laivuose, kurie supo Kubą, pilniausiai pasiruošę invazijai. Kiti, matyti, buvo sutraukti Floridos pakraštin.

Invazijai kelią užkirto Tarybų Sąjungos pasiūlymas ištraukti raketas ir bomberius, jeigu Jungtinės Valstijos sutiks išsižadėti invazijos Kubos.

Peru Valdžia Eina Prie Diktatūros

LIMA. — Militarinė junta, kuri užsimojus įvesti diktatūrą, suėmė 800 asmenų ir dar tęsia areštus. Suimami daugiausia darbininkų unijų veikėjai, komunistai ir pažangieji inteligentai.

Šie masiniai areštai teisinami tuomi, kad buvęs suokalbis įsteigti Peru komunistinę valdžią. Tai paprastas būdas pateisinti savo žygius. Lietuvoj ir daug kur kitur buvo naudojami tokie metodai.

Peru, kaip ir eilėj kitų Lotynų Amerikos šalių, darbo žmonės nepatenkinti sunkiomis gyvenimo sąlygomis, kai tuo tarpu turtingieji skęsta prabangoje. Jų bruzdėjimas ir varo balmę išnaudotojams.

Iš Kanados Gyvenimo

Winnipego apšvietos taryba 10 balsų prieš 5 atmetė Dr. A. Moore siūlymą, kad $5,000 stipendija vidurinės mokyklos mokytojui Lioneliui Orlikowui būtų atšaukta, kadangi jis, vedžiodamas po miestą JAV studentus užsivedė juos ir į komunistų centrą.

Stipendija jam buvo paskirta, kad jis tęstų mokslą toliau.

Po to, kai jis parodė JAV studentams komunistų centrą, jį aplankė išgarsėjusi karališkoji policija ir klausinėjo jį. Reakcionieriams to ir pakako, kad pradėjus kampaniją prieš jį.

Reikia atsiminti, kad federalis parlamentas yra priėmęs civilinių teisių bilių, kuris garantuoja žmonėms pažiūrų laisvę.

—o—

Įvykiai su mokytoju Orlikowu Winnipege rodo, kokioj sunkioj padėtyj randasi inteligentija, ypač dirbanti apšvietos srityje. Tad buvo labai didelė naujiena, kuomet du profesoriai viešai pasisakė, kad dievo nėra.

Britų Kolumbijos universiteto profesorius Dr. Peter Remnant, kalbėdamas į 2,000 studentų lapkričio 19 dieną, pareiškė, kad dievo nėra. Jis apie tai pasakojąs ir savo vaikams. Už savaitės laiko profesorius Avrum Stroll pareiškė, kad bibliško Kristaus faktinai nebuvo.

Galite įsivaizduoti, kokį siaubą religiniams bigotams sukėlė tokių žmonių viešas pasisakymas tikėjimo klausimu. Ne vienas sušuko, kad karališkoji policija turi nieko nelaukiant apvalyti universitetus nuo komunistų.

Žinoma, nedaug tokių drąsių švietėjų yra. Kiti tyli, nors jie kenčia dėl to. Kiekvienam juk reikia gyventi, šeimas išlaikyti. Pasisakysi viešai — gali darbo netekti.

—o—

Reakcionieriai jau apšaukė universitetų profesorius ir studentus, kurie veikia už taiką ir nuklinį nusiginklavimą, komunistais ar jų agentais. Taika, nusiginklavimas, kaip matote, virsta "nusikaltimu" šių "patriotų" akyse.

Tokie žmonės visuomet baugino žmones komunizmu, kuomet tik kas ką gera pasiūlė. Maskvos agentais buvo vadinami visi, kurie reikalavo apdraudos nuo nedarbo, pašalpos bedarbiams, paramos motinoms ir t. t. Jie šaukė prieš tuos, kurie prieš antrą pasaulinį karą skelbė, kad fašizmas reiškia karą.

—o—

Naujoji Demokratinė Partija neteko dviejų veikėjų, jeigu galima taip pasakyti.

Kiek laiko atgal išėjo iš partijos David Gauthier, buvęs NDP kandidatas į federalį parlamentą praėjusiuose rinkimuose. Mr. Gauthier yra filosofijos profesorius. Kadangi provincialis NDP lyderis, Macdonald pareiškė, jog Gauthier niekad nebuvo aktyvus ir jo išėjimas nėra toks reikšmingas, tuomi pasipiktino Eamonn Martin ir išėjo iš NDP.

Martin taip pat buvo NDP kandidatas į federalį parlamentą.

Kanadietis

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai $15.00 ir daugiau
Bifocals — $19.00 ir daugiau
(Įskaitant akių egzaminavimą)
Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. **Tel. LE. 5-6400**
Toronto, Ont.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. **Tel. HO. 6-8252**
Toronto 8, Ont.
Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.
Savininkas C. SWANKAS

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. **HAMILTON, ONT.**
Šviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

Minime vienų metų liūdną sukaktį
mano vyro ir šeimos tėvo

Juliaus Vilkelio
Mirusio sausio 8 d. 1962 metais

Praėjo vieni metai pilni prisiminimų ir liūdėsio be gyvenimo draugo ir šeimos tėvo. Prisimename ir liūdime.

Ona Vilkelienė
Sūnus Juozas ir Marti
Duktė Petronė ir žentas
ir keturi anūkai-kės

Kam Priklauso Kanada

Allan Manser
(United Automobile Workers unijos 222 lokalo laikraštyje Oshaworker)

Neseniai skaičiau viename laikraštyje editorialą, užvardintą "Kam priklausys Kanada?"

Kur tik pažiūrėsi, svarbios firmos ar bile kas, kas tik veržiasi į priekį, yra užsienio kapitalo finansuojama, o daugumoje atsitikimų net vadovaujama užsieniečių. Ar tas visiškai reikalinga, kad palaikius aukštą gyvenimo standardą?

Tai klausimas, kurį visi sveiko proto ir galvojanti kanadiečiai turėtų svarstyti labai rimtai.

Vėliausios Dominijos Biuro skaitlinės rodo, kad 1960 metais beveik du trečdaliai Kanados didžiųjų kompanijų, su $25,000,000 ar daugiau kapitalo, manufaktūros, kasyklų, aliejaus ir naturalių dujų industrijose, yra kontroliuojamos užsienio interesų, vyriausiai amerikiečių. Iš 143 kompanijų, nemažiau 92 yra kontroliuojamos iš užsienio.

Tai padidėjimas virš 10 procentų nuo 1953 metų, kada 53.5 procento firmų šioj kategorijoj buvo svetimšalių kontrolėj.

Jei taip tęsis, tai arti 90 procentų didžiųjų Kanados industrijų gali atitekti į svetimų rankas bėgyje kitos kartos.

Nežiūrėdami į ateitį, kad numačius, kas kontroliuos Kanadą, mes turėtume būti susirūpinę dabartimi ir matyti, kam priklauso Kanada ekonominiai dabar.

Jeigu mes ir toliau stengsimės remtis užsienio kapitalu, ateities kartos suras, kad visais atžvilgiais jos gyvena Amerikos Sąjungos valstijoje.

Jeigu neteksime ekonominės nepriklausomybės, ar ilgai galėsime išlaikyti politinę Kanados nepriklausomybę?

Graužimas

Graužimas (erosion) ekonominės nepriklausomybės negali nesunaikinti mūsų politinės nepriklausomybės. Gali greitai ateiti laikas, kuomet mums teks daryti pasirinkimą, ar mes norime palaikyti Kanados suverenumą ar išsižadėti jo dėl priklausomumo svetimiem, kas atliuosuos mus nuo investavimų rūpesčio.

Moderniško apsigynimo reikalavimai jau padarė plyšius mūsų suverenume. Rasi, iki tam tikro laipsnio, tas neišvengiama. Mes galėtume kartu valdyti apsigynimo vietas ir tokiu būdu palaikyti savo pilietybę.

Nėra abejonės, kad užsienio kapitalas prisidėjo prie Kanados ekonominio vystymosi ir aukšto gyvenimo standardo. Bet aiškiai maišytas palaiminimas.

Kada žymi kompanija pereina į JAV kontrolę, jos politiką veikiausiai nustato centrinis ofisas Jungtinėse Valstijose mažai paisant nacionalių Kanados interssų.

Du metai atgal, bendras JAV-Kanados komitetas egzaminavo Amerikos subsiderijų praktikas ir politiką šioj šalyj ir priėjo išvados, kad jos ne visuomet buvo geri korporaciniai piliečiai. Dažnai, komitetas raportavo, šios kompanijos yra po legaliu aktu ir ekonominiu spaudimu elgtis taip, kad nesiderina su Kanados pažiūromis.

Nekuriais atsitikimais, aukštos vietos duodamos tiktai importuotiems egzekutyvams ir technikams, o kanadiečiai gali mažai, ar visai nieko pasakyti nustatant politiką. Dažnai perdaug tyrinėjimo, kurį šios kompanijos daro, yra sukoncentruota galvinėse įmonėse pietų pusėj rubežiaus.

Taipgi yra rizika, kad kanadiškos subsiderijos ne visuomet stengiasi plėsti eksportą užtektinai agresyviai dėl baimės, kad nepakenkus galvinėms kompanijoms užsienio rinkose. Buvo taipgi atsitikimų, kad JAV kontroliuojamos kanadiškos kompanijos atsisakė parduoti gaminius užsienyje, *kadangi JAV vyriausybė* priešinosi tokiai prekybai.

Ar yra išeitis?

Taip, mes galime pasirinkti. Kaip kad daugelis ekonomistų, ypatingai buvęs Kanados Banko valdytojas James Coyne, nurodė, Kanada veikiausiai galėtų parūpinti savo kapitalą, jeigu norėtų. Galėtų vystyti savo naturalius resursus savo sutaupomis, kaip kad neturtingesni kraštai padarė.

Ko reikia, tai vyriausybės parėdymų, kurie akstintų ir drąsintų kanadiečius investuoti savo šalies industrijose, vietoje diskriminacinių suvaržymų prieš svetimus investmentus.

Sudarymas nacionalio vystymosi fondo, pavyzdžiui, ir išplėtimas Industrinio Vystymo Banko priemonių galėtų pagreitinti ekonominį vystymąsi atsilikusiose srityse ir parūpintų kanadiškus finansus firmoms, kurios randasi pavojuje svetimšalių išpirkimo.

Verta užmokėti

Kokie metodai bebūtų, vistik negali būti jokios abejonės, kad kanadiečiai turėtų pasiaukoti, jeigu mes norime sumažinti mūsų rėmimąsi svetimu kapitalu. Trumpai imant, mes veikiausiai turėsime pasitenkinti žemesniu gyvenimo standartu.

Bet jeigu mes tikrai tikime, kad verta Kanadą išlaikyti nepriklausoma šalimi, nei vienas neturėtų verkšlenti dėl kainos. Kiek iš mūsų esame pasirengę "prisidėti skatikais" prie savo laisvės?

Ką Mes Matėm ir Girdėjom Lankydamiesi T. Lietuvoj

Stasys Repšys

(Tąsa)

Lapkričio 8 dieną iš ryto nuėjome pas Inturistą. Norėjau gauti mašiną su palydovu. Raštininkė išskambino daug vietų, bet niekur negavo palydovo, nes tą savaitę buvo šventė. Raštininkė klausia mus: "Ar nenorėtumėt šiandien važiuoti į Vilnių?" Sako, "čia vistiek nieko negalėsite matyti, nes viskas uždaryta, o Vilniuje jums bus daug smagiau". Mums to tik ir reikėjo.

Labai greitai parūpino mums lėktuvą ir netrukus mes jau ant orlaivio buvome. Ir koks surprizas! Tik mums įžengiant į lėktuvą, jaunas, dailus vyrukas sako lietuviškai: "Prašom, prašom". Aš taip staigiai, taip netikėtai išgirdęs lietuviškai "prašom", netekau žado. Norėjau kalbėti, bet nevyko.

Įžengiam į vidų. Ten taip pat, stovinti jauna, daili stuardesė, mėlyna uniforma, prakalba lietuviškai: "Prašom ten toliau, geresnės sėdynės". Tas mane visai pribaigė. Vėliau žmona klausė jos pavardės. Tai buvo stuardesė Teresė Lukoševičienė.

Keleivių mūsų lėktuve buvo mažai. Stuardesė rusiškai ir lietuviškai paiškino, kad dabar skrisime į Vilnių. Truks dvi valandas ir dvidešimt minučių. Skrisime apie 1,800 metrų aukštumo. Diena buvo labai darganota ir atrodė, kad lėktuvas negalės pakilti. Bet motorams sužūzus, gal už kokių dviejų minučių buvome jau virš debesų. Lekiant virš debesų, švietė skaisti saulė, buvo gražu lyg vidurvasarį. Tik žvilgterėjus žemyn atrodė lyg sniegu viskas užklota. Debesų viršus baltas kaip sniegas.

Apie valandą paskridus, stuardesė vėl pranešė, kad skrendame virš Vitebsko, bet miesto nebuvo matyti pro debesis. Negaliu atitraukti akių nuo lango, žiūriu kaip atrodys laukai, bet niekur nieko nematyti, tik maži plyšiai debesyse.

Neužilgo stuardesė pranešė, kad tuoj leisimės Vilniuje. Atnešė saldainių ir prašo visus prisirišti diržais. Visuose lėktuvuose tokia tvarka. Aiškiai juntam, kaip mūsų lėktuvas mažina greitį ir leidžiasi žemyn. Vėl įlenda į debesis, vėl tirštas rūkas, nieko nematyti. Paskui kiek prasišviečia ir pradėjom matyti žemę. Jau ir miestas. Širdis pradėjo smarkiai plakti. Pirmu sykiu virš Vilniaus. Kur tas garsusis Gedimino bokštas? Jau pradėjome siekti žemę. Štai ir aerodromas.

Prie įėjimo durų būrys žmonių. Manom, kad jie laukia ko kito. Juk mūsų diena rytoj. Bet mes žinom, kad tai mūsų tautiečiai. Žiūrim, kad mus pasitinka. Štai Tarybų Lietuvos kultūrinių ryšių su užsieniu draugijos pirmininkas L. Kapočius, spaudos ir visuomenės atstovai. Karšti rankų papsaudimai, glėbesčiavimasis, bučiniai. Nors metų laikas buvo vėlyvas, lapkričio mėnuo, tačiau draugiškas susitikimas sušildė, rodos, ne tik mus, bet ir rudens darganą.

Malonių šeimininkų lydimi, važiuojame iš aerodromo į miestą. Mus apgyvendina Vilniaus viešbutyje. Šis pastatas stovi judriausioje miesto magistralėje, Lenino prospekte. Karo metais iš jo buvo likę tik plikos sienos ir langų kiaurymės. Po karo jis atstatytas. Dabar šiame viešbutyje, be restorano, yra įsikūręs ir Inturistas, kuris rūpinosi visa mūsų kelione.

Šis viešbutis, tiesa, nėra vienas iš moderniųjų, tačiau vis dėl to gana jaukus ir patogus. Geriausiu viešbučiu Vilniuje laikomas Neringa, kuriame gyvenome savo antrąją kelionės po Lietuvą dalį. Neringa labai puikiai sutvarkyta. Šis viešbutis, galima sakyti, nenusileidžia geriausiems tos rūšies pavyzdžiams Vakaruose.

Svečiai, sustoję Neringoje, su dideliu dėkingumu prisimena vilniečius architektus brolius Nasvyčius, kurie paruošė projektą ir įdėjo savo širdis ir sielas, kad viešbutis būtų kiek galima patogesnis visiems.

Greta šio viešbučio yra kavinė Neringa. Ten vilniečiai dažnai praleidžia savo laisvalaikį. Ji taip pat įrengta pagal brolių Nasvyčių projektą. Teko girdėti, kad ji turi gerą vardą visoje Tarybų Sąjungoje.

Kalbant apie valgį, reikia pasakyti, kad jis ruošiamas skaniai ir švariai. Tarp kita ko, galima pastebėti, jog šios kavinės administratoriumi jau eilę metų dirba iš Argentinos sugrįžęs Jonas Mažeika. Į Lietuvą jis grįžo su daugeliu kitų Pietų Amerikos šalių reemigrantų. Ilgą laiką jis dirbęs keleivinių laivų restoranuose. Todėl savo darbą žino. Kiek teko pastebėti, jis turi gerą vardą kavinės tarnautojų ir jos klientų tarpe. Vilniečiai jį vadina tiesiog Joneliu. Malonu, kad žmogus nuo pat pirmų dienų gavo mėgstamą darbą.

Aš čia kiek nukrypau nuo temos. Bet, manau, tai įdomu sužinoti laikraščio skaitytojams.

Grįšime prie Vilniaus. Juk tai Tarybų Lietuvos sostinė. Prie to, manau, kad maža Kanados lietuvių yra buvę Vilniuje, ypač iš senesnės emigracijos.

Žiupsnelis istorijos

Vilnius dunkso tarp miškingų Panerių kalnų, prie Neries ir Vilnelės santakos. Tai didžiausias naujosios Lietuvos pramonės ir kultūros centras. Kaip žinote, ilgus metus jis buvo okupuotas poniškosios Lenkijos. Po ponų Lenkijos sutriuš kinimo (tai įvyko Hitleriui ją užpuolus 1939 metais), Vilniui atsirado pavojus, kad jį užims hitlerininkai. Hitlerio armija tuo metu taip pat artėjo prie Vakarų Ukrainos ir Vakarų Baltarusijos žemių, kurias kartu su Vilniumi 1920 metais buvo užgrobę Lenkijos imperialistai. Turėdama galvoje tokią pavojingą padėtį, o taip pat rūpindamasi apsaugoti buvusius Lenkijos okupacijoje ukrainiečius, baltarusius ir lietuvius, Tarybų Sąjungos vyriausybė nutarė į tas žemes įvesti Tarybinę Armiją. 1939 metų rugsėjo 17 dieną Tarybinė Armija peržengė buvusią TSRS-Lenkijos sieną ir, išvaduodama Vakarų Ukrainą ir Vakarų Baltarusiją atnešė laisvę ir Vilniui. Senoji Lietuvos sostinė vėl buvo grąžinta lietuvių tautai.

Didelis džiaugsmas apėmė visą Lietuvą. Kauno darbo žmonių minia nuėjo prie Tarybų Sąjungos pasiuntinybės pareikšti savo padėką sostinės išvaduotojams. Tačiau prieš šią darbo žmonių demonstraciją fašistinė vyriausybė pasiuntė policijos būrius. Jie vaikė demonstrantus, mušė juos, leido ašarines dujas. Smetoninė vyriausybė aiškiai parodė savo priešiškumą Tarybų Sąjungai. Fašistainiai vadeivos, laužydami 1939 metų spalio 10 dieną pasirašytą sutartį su TSRS, slapta tarėsi su Hitleriu dėl Lietuvos pajungimo Vokietijai ir į Vilnių centrinių įstaigų nekėlė.

Tik 1940 metų vasarą, Lietuvos darbo žmonėms su broliška Tarybų Sąjungos pagalba nuvertus buržuazijos jungą ir įvykdžius socialistinę revoliuciją, Vilnius atgimė, tapo tikrąja Tarybų Lietuvos sostine. Tarybų valdžia tuojau pradėjo kelti į Vilnių centrines įstaigas ir ėmėsi miesto pertvarkymo darbo. Tačiau šiuos darbus nutraukė hitlerininkų 1941 metų birželio 22 d. pradėtas karas.

Apie trejus metus Vilnius buvo okupuotas hitlerininkų. O 1944 metų vasarą — vėl išvaduotas.

Dėl Vilniaus išvadavimo tą vasarą beveik savaitę kovėsi Tarybinės Armijos daliniai, vadovaujami Tarybų Sąjungos *Didvyrio, generolo I. Černiachovskio*. Vilniuje apsupti hitlerinės armijos daliniai, neturėdami vilties prasiveržti, griovė ir padeginėjo miestą, žudė gyventojus. 1944 metų liepos 13 d. Vilnius buvo išvaduotas. Toji diena Vilniaus gyventojams ir visai lietuvių tautai yra nepamirštama data.

Hitlerininkai padarė miestui daug nuostolių. Vilniaus pramonė buvo visiškai sunaikinta, miesto elektros stotis paversta laužo krūva. Buvo susprogdinti ir visi tiltai. Apie 40 procentų visų miesto gyvenamųjų namų buvo sugriauta, vandentiekis susprogdintas, dujų fabrikas sudegintas. Priešas sunaikino arba išvežė telefono stoties, telegrafo, radijo stoties įrengimus, sudegino beveik visus viešbučius, kinoteatrus, klubus, mokyklas. Tačiau tarybiniai žmonės nenuleido rankų. Jie prikėlė miestą iš griuvėsių ir dar labiau išpuošė.

(Bus daugiau)

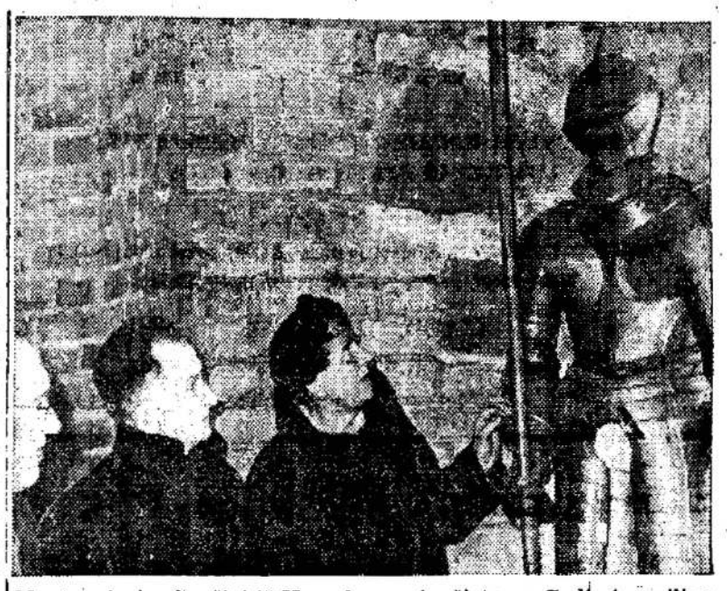

Nuotraukoje: Svečiai iš Kanados susipažįsta su Gedimino pilies muziejaus eksponatais.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą
Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEGE: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Pasinaudokit priešsezoniniu nupiginimu
Skrisdkit į VILNIŲ laike 17 dienų ekskursijos
TORONTO - VILNIUS IR ATGAL DŽETU $675
7 dienos Vilniuje $91.00; kiekviena ekstra diena $13.00
Susitarkit su gerai patyrusiu: **J. Lucki**

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kainą:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $4.00; pusei metų $2.00
Visur kitur metams $4.50; pusei metų $2.25

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

BESIKEIČIĄ LAIKAI

Šiuo tarpu plačiai kalbama apie besikeičiančius laikus. Net ir prezidentas Kennedis dažnai primena žmonėms apie "changing time". Tikrumoje, minty turima keitimasis sąlygose. Laikas visuomet keičiasi. Jis nestovėjo vietoje ir pirmiau. Kas šiandien labai greitai keičiasi, tai gyvenimas. Žmogaus atradimai, technika šiandien keičia gyvenimo sąlygas labai greitai. Šimtą metų atgal beveik nebuvo technikos. Šiandien ne tik fabrikuose dirba sudėtingiausios mašinos, komunikacijoj veikia greiti automobiliai, traukiniai, orlaiviai, bet ir pats žmogus jau iškyla į erdvę, apskrieja Žemę per pusantros valandos. Žmogaus paleisti palydovai skrieja ne tik apie Žemę, bet ir apie Saulę. Daromi planai žmogui pasiekti Mėnulį.

Socialinėj srityj taip pat vyksta greiti pakeitimai. Keičiasi ir tarptautiniai santykiai. Net ir kapitalistinėj pasaulio dalyj vyksta didelės reformos, griūva viena po kitos kolonijinės imperijos. Nepraeis keli metai ir nebebus nei vienos kolonijos.

Be abejonės, tas visas keitimasis negali vykti nepalietęs žmogaus, jo proto, jo pažiūrų, jo veiklos. Vienas, išsigandęs, rėkė, kad žmonių galvose vyksta tikra revoliucija. Viskas, kas buvo užfiksuota per tūkstančius metų, šiandien pradėjo braškėti.

Nereikia stebėtis, kad šiandien tiek daug visokių nuomonių, visokių pažiūrų. Tuom pat sykiu reikia kiekvienam atsiminti, kad toks greitas keitimasis pasaulyje, tokia didelė pažanga reikalauja iš kiekvieno didelio galvojimo, didelio studijavimo. *Tik didžiai įtempus protą*, studijuojant įvykstančius pasikeitimus galima bus suprasti, kur kas vyksta. Ir tai liečia ne vien paprastus žmones, bet ir lyderius. Nes lyderių pareiga ne tik patiem gerai viską suprasti, bet ir kitiems padėti suprasti.

MILŽINAI TURI SUGYVENTI

Šiandien reikia visiems gerai įsidėti į galvą, kad Tarybų Sąjuigos ir Jungtinių Valstijų taikus sugyvenimas yra pats didžiausias klausimas visam pasauliui. Susikirtimai tarp Indijos ir Kinijos, kad ir ginkluoti, karas Pietiniame Vietname ar kur kitur, kad ir remiamas JAV ar kurios kitos šalies, yra mažmožis, lašas jūroje. Bet jeigu įvyktų karas tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų, tai reikštų katastrofą visam pasauliui. Ar būtų galimas žmogui gyvenimas pasaulyje po tokio karo, reikia labai abejoti.

Kai kam gal atrodo, kad tai reiškia baimę Jungtinių Valstijų galybės. Kai kas gal įsivaizduoja, kad Jungtinės Valstijos yra popierinis tigras, kaip kas taip pavadino. Pasakyti lengva. Faktas, tačiau, yra faktu, kad Jungtinės Valstijos, kaip ir Tarybų Sąjunga, nėra popierinis tigras. Abi šalys turi baisų nuklinį ginklą, kurio panaudojimui nereikia masių kareivių. Jokio apsigynimo nuo to nėra. Tik abipusis susinaikinimas.

Tarybų Sąjungai ir Jungtinėms Valstijoms sugyvenant tarpusavyje, galima išvengti karų ir kitur. Tiesa, kad yra daug taškų, kuriuose abiejų šalių interesai kertasi, bet tas nesudaro tokio didelio pavojaus. Berlynas seniai yra didelė rakštis, bet buvo išvengta dėl jo didesnių susikirtimų. Dėl Kubos buvo susidaręs didelis pavojus, bet buvo išvengta karo. O buvo išvengta karo todėl, kad šių dviejų milžinų taikus sugyvenimas buvo reikiamai suprastas. Dėka to, šiandien ir Kuba tebėra sveika ir pasaulis sveikas.

Reikia taip pat suprasti, kad karas tarp šių milžinų, jeigu jis ir nepadarytų galo pasauliui, neišspręstų tų visų socialių problemų, kurios kamuoja pasaulį. Priešingai, gal dar labiau paaštrintų. Kurie įsivaizduoja, kad karas sunaikintų komunizmą, turėtų prisiminti praėjusius pasaulinius karus. Jie davė kaip tik priešingas pasėkmes.

Socialinės problemos greičiau ir lengviau bus išspręstos taikai bujojant, visam pasauliui bendromis jėgomis stengiantis pašalinti skurdą ir tamsybę. Kiekviena šalis turi rasti savo kelią į ateitį. Ne vienodi žmonės, ne vienodi gyvenimo būdai, ne vienodas ir kelias į ateitį.

Nuotraukoje: Svečiai iš Kanados Lenino aikštėje Vilniuje.

Kaip Eina LB Vajus

Laike praeitos savaitės gauta 6 naujos prenumeratos, gražus kiekis atnaujintų ir $202.25 aukų. Miami, Fla., ir St. Francis, Alta., vajininkai papildė vajininkų eilę, o pirmiau atsiliepusių dvylikos vietovių vajininkai gražiai papildė vajaus veiklos rezultatus. Pirmas rajonas su montrealiečiais priešakyje laike praeitos savaitės užbaigė išpildyti aukų kvotą ir pradėjo labai reikiamą kaupą. Antras rajonas aukomis ir prenumeratomis padarė gražų šuolį pirmyn ir įsitvirtino pirmoje vietoje lenktyniuojančių rajonų eilėje.

Toronto pirmaujantieji vajininkai irgi gražiai pažengė pirmyn. Dabar jie turi punktų sekančiai: P. Samoška — 761, A. Daukantas — 669 ir J. Valūnas — 309.

Tarprajoninėse lenktynėse neįvyko pakaitų.

Iki sausio 7 d. vidurdienio iš rajonų gauta sekančiai:

Iš pirmo rajono 6 naujos prenumeratos ir $803.00 aukų.

Iš antro rajono 37 naujos prenumeratos ir $2,006.95 aukų.

Iš trečio rajono 1 nauja prenumerata ir $315.00 aukų.

Iš ketvirto rajono 3 naujos prenumeratos ir $149.50 aukų.

Iš JAV 17 naujų prenumeratų ir $1,084.40 aukų.

Bendrai laike šio vajaus gauta 64 naujos prenumeratos ir $4,358.85 aukų.

Atskirų vietovių lenktyniuojantieji vajininkai dabar turi punktų sekančiai:

Toronto vajininkai	3,663
Montrealo vajininkai	2,448
Chicagos vaj.	817
Hamiltono vaj.	625
Por Arthuro vaj.	517
Wondsoro vaj.	510
Londono vaj.	420
Eastono vaj.	400
Brooklyno vaj.	295
Tillsonburgo vaj.	270
Vancouverio vaj.	249
Kapuskasingo vaj.	210
St. Petersburgo vaj.	200
Winnipego vaj.	194
Detroito vaj.	156
Norwoodo vaj.	132
Miami vaj.	64
Worcesterio vaj.	26
St. Francis vaj.	20

Ir 26 kitų vietovių vajininkai, turinti po mažiau kaip 200 punktų, kurių skaičius nepasikeitė, čia nekartojami.

Dar kartą primename, kad visos vajaus atskaitos pasiektų LB raštinę iki sausio 19 d. Galutinė vajaus atskaita tilps Liaudies Balse sausio 25 d. laidoje.

Visus vajininkus, o ypatingai lenktyniuojančius, prašome priimti dėmesin atskaitos datą. Jūs visą vajaus laikotarpį ryžtingai darbavotės ir pavyzdingai kooperavote, tad labai prašome to ir vajų užbaigiant.

Kaip dabar rodo vajaus veiklos rezultatai, tai šis vajus bus užbaigtas su geromis pasekmėmis, ypatingai aukų kvotos sukėlimu. Kiek atsilikta, tai su naujomis prenumeratomis, bet reikia gyventi su vilčia, kad kada bus gauti galutinieji vajaus veiklos rezultatai, tai ir naujų prenumeratų kvota bus išpildyta. Pasistenkime, draugai ir draugės!

Pavykusios darbymetės užbaigimą nepalikime be atžymėjimo. Tie draugai ir draugės, kurie mažiau darbavotės vajuje pasirūpinkite suruošti kokius nors parengimėlius ar nors siauros apimties baliukus pagerbimui sunkiai dirbusių vajininkų. Torontiečiai ruošia vajaus užbaigtuves sausio 26 d. Nepalikte šį reikalą užmirštu ir kitų vietovių draugai.

K. Kilikevičius

Mirė A. Ratauskas

CADOMIN, Alta. — Čia gruodžio 10 dieną staiga susirgo ir nuvežtas į Edsono ligoninę po trijų dienų mirė Alfonsas Ratauskas, sulaukęs virš 73 metų amžiaus.

Velionis į Kanadą atvažiavo 1909 metais. Dalyvavo pirmame pasauliniame kare, buvo nevedęs. Iš Lietuvos paeina iš Grudžių kaimo, Balninkų valsčiaus, Ukmergės apskrities.

Buvo draugiškas, todėl ir laidotuvėse dalyvavo gražus būrys jo draugų. Taipgi ir vainikais jo karstas buvo gražiai papuoštas.

Ilsėkis, drauge, šios šalies žemelėje.

J. Kundrotas

Negaliu Suprasti

Gerbiama redakcija. Kasmet viena sau susidarau taip vadinamą naujametinę rezoliuciją. Bet šiais metais mano mintys nesugeba suformuluoti. Prašau pagalbos.

Mane kamuoja du svarbūs klausimai. Tai teisybė ir laisvė. Jie pasidarė man nebesuprantami.

Pavyzdžiui, dvasiškiai vilkte velka visus į dangų, kadangi ten esą labai gera; ten nesą jokio vargo, jokių trūkumų. Bet kai žmonės pradeda bruzdėti už būvio pagerinimą ant šios žemės, tai jie prakeikia. Tiesa, jie dėl savęs tos gerovės nepavydi. Tai kodėl gi piršti žmonėms gerovę danguje, jeigu nenorima leisti žmonėms turėti gerovės ant žemės? Kur čia teisybė.

Dabar apie laisvę. Visur girdime šaukiant, kad reikia kovoti už laisvę, bet jei kuri maža šalis nori pasiliuosuoti nuo svetimų išnaudotojų, tuojaus griebiasi už ginklo ir stengiasi pastoti kelią. Ir šiaip, jei tik valdantiems nepatinka žmogaus veikla, tuoj kiša jį už grotų.

Ar negalėtumėte išaiškinti, ar yra tokie dalykai, kaip teisybė ir laisvė.

Man rodos, kad labiausiai pasauliui reikia meilės. Meilės ne vienam asmeniui, bet visiems, visam pasauliui, visoms tautoms. Tik tada *bus taika ir* laisvė.

Tiesos ir laisvės mylėtoja

Nuo redakcijos: Teisybė ir laisvė yra tokie dalykai, kuriuos kiekvienas savaip suprantа. Klasinėj visuomenėj negalima tikėtis pilnos teiybės ir laisvės. Ypač laisvės. Kas gera turčiui, gali būti labai negerai biednam.

Aplamai, pilnos laisvės negali būti ir nebus. Juk yra įstatymai, reguliuoją visuomenės tvarką. Visi turi jos prisilaikyti. Jei kiekvienam būtų leista elgtis, kaip užsimano, tai būtų anarchija.

Tas pat ir su meile. Jos negalima pasėti, kaip kad sėjami grūdai pavasarį. Ji gali atsirasti tiktai tinkamoms sąlygoms susidarius. Kai nebus išnaudojimo, kai žmonė bus aukštai iškilę kultūriniai, tuomet bus daugiau ir meilės, žmogaus įvertinimas.

DE GAULLE SVYRUOJA POLARIS KLAUSIMU

PARYŽIUS. — De Gaulle nesiskubinąs priimti ar atmesti JAV siūlymą priimti Polaris raketas.

Šios raketos, kaip žinia, sudaro JAV submarinų ginklus. Jos buvo pasiūlytos Britanijai vietoje Skyboltų.

ENCINO, Calif. — Sulaukęs 52 metų amžiaus mirė nuo vėžio ligos artistas Jack Carson. Tuo pat laiku taip pat mirė irgi nuo vėžio ligos žymus artistas Dick Powwell.

Pastabos

Kaip vietinė anglų spauda raportuoja, tai politinės diskusijos tarp Tarybų Sąjungos komunistų ir Kinijos komunistų tebesitęsia.

Teigiama, kad nuomonių skirtumas ryškėja.

Atrodo, kad tame yra tiesos.

Viename tokiame pranešime sakoma, kad kinų politinis žurnalas "Raudonoji Vėliava" kritikuoja Tarybų Sąjungos taikos ir sambūvio politiką, o ypatingai Chruščiovą, kaltinant revizionizmu ir netgi vedimu prie atsteigimo kapitalizmo.

☆

Tiesiog yra sunku patikėti, kad tokie primetimai daromi.

Atrodo, kai kas labai skaudžiai maišo valstybių taikos ir sambūvio reikalą su klasių santaikos ir kovos reikalu.

Taikos ir sambūvio politiką tarp valstybių pavadinti revizionizmu ir net ėjimu prie atsteigimo kapitalizmo, atrodo, yra daugiau, negu absurdas.

Jeigu iš tikrųjų kiniečiai tokius kaltinimus daro, jie smarkiai klysta. Jie nusvyra į kraštutinišką fanatizmą, sektantizmą.

☆

Istorija mums aiškiai rodo, kad viešpatavęs religinis fanatizmas inkvizicijos laikais, nieko gero žmonijai ir progresui nedavė.

O tuo laiku, be abejo, buvo fanatikų, kurie manė ir tikėjo, jog toks tikėjimas ir inkvizicija gelbsti žmoniją...

Tačiau tikrenybėje tos politikos vykdymas buvo biauriausias žmonijos gyvenimo laikotarpis, kuriuo dabar visi šlykštėjasi.

☆

Kyla klausimas, nejaugi kiniečiai ir visi kiti, kurie nepritaria taikos ir sambūvio politikai, iš tikrųjų ir rimtai mano, kad vystant griežtą karinę politiką bus pasitarnauta socializmo ir komunizmo statybai?

Tiesiog nesuprantama, kaip tie žmonės gali prieti išvados, kad nuklinis karas, viską naikinantis karas, gali atnešti naudą žmonijai?

Užgiriant tokią politiką, neišvengiamai tenka užgirti ir viešpatavusią inkvizicijos laikų politiką, kryžiaus karus...

☆

Rodos yra labai lengvai suprantama, kad taika yra didžiausia palaima žmonijai ir komunizmo statybai.

Dabar, esant taikai (kokia ji bebūtų), visos socialistinės ir komunistinės šalys dar lig šiol nematytu tempu vysto statybą, kultūrą; kelia žmonių būvį. Sparčiais žingsniais eina prie atsiekimo didžiausių laimėjimų. To kapitalistai labiausiai ir baiminasi.

Karas visa tai sugriautų, sunaikintų.

Kur gi sveikas protas, kur logika?

Z. Janauskas

Vilniuje lankėsi grupė Kanados lietuvių. Svečiai susipažino su sostinės istoriniais paminklais, naujomis statybomis, gamyklomis. Viešnagės metu Kanados lietuviai taip pat lankėsi Kaune, Druskininkuose, pabuvojo pas gimines.

Nuotraukoje: Kanados lietuviai Gadimino aikštėje.

Ką Kiti Rašo

Kristina Stanislovaitienė

Šių metų gruodžio 14 d. Waterbury, Conn., mirė Kristina Stanislovaitienė, po tėvais Vilčiauskaitė, einanti 60-tuosius metus. Jos mirtis — didelis noustolis visam mūsų judėjimui.

Atvežta mažytė — penkerių metų — į Jungtines Valstijas, jinai čia baigė aukštąją mokyklą — Cornell universitetą. Baigusi aukštuosius mokslus, ištekėjusi už įžymaus gydytojo d-ro J. Stanislovaičio, auklėdama šeimą, Kristina visuomet žinojo, kad ji yra kilusi iš darbo žmonių ir kad ji turi su darbininkų judėjimu palaikyti tamprų ryšį, padedant jam, kuo galėdama.

Per ilgus metus Kristina veikė kartu su JAV pažangiaisiais lietuviais. Ji veikė, aišku, ir su amerikiečiais, kur ėjo reikalas padėti liaudžiai naudingam judėjimui. Ji buvo plačiai žinoma ne tik Waterburio mieste, o ir visoje Connecticut valstijoje, kaip įžymi visuomenininkė.

Karo metu Kristina Stanislovaitienė įsijungė į komitetus renkančius dovanas Tarybų Sąjungos kariams, mušantiems fašizmą, taipgi visais būdais rėmė ir amerikines karines pastangas.

Po karo Kristina įsijungė į antikarinį judėjimą — ji buvo įžymi kovotoja už taikos išlaikymą pasauly.

Kai pradėjo siautėti makartizmas, kai valdžia buvo pasimojusi sužlugdyti Lietuvių Literatūros Draugija, Kristina Stanislovaitienė tapo tos organizacijos pirmininke ir kovojo už jos apgynimą. Kovą buvo laimėta. Puolikai nudegė nagus. Organizacija tebegyvuoja.

Velionei nebuvo didelio darbo, nebuvo mažo. Labai dažnai ji atlikdinėjo pačius paprasčiausius darbus, sakysime, ALDLD vietinėje kuopoje — net ir vakarienių bei kitokių smulkių pobūvių surengime.

Ji turėjo talentą paišyboje — nupiešė nemaža puikių paveikslų. Dailininkės darbas jai buvo atodūsis, nes ji tai dirbo, piešė tik laisvalaikiais.

Velionė padėjo savo vyrui, d-rui J. Stanislovaičiui. Išaugino jiedu tris sūnus, juos išmokslino. Kitais žodžiais: Kristina Stanislovaitienė buvo pavyzdinga visuomenininkė, mūsų laikraščio bendradarbė, kultūrininkė, — pavyzdinga buvo ir motina.

Gaila, labai gaila, netekus tokios kultūringos, veiklios, pavyzdingos darbuotojos!

Teilsisi ji ramiai! Liūdesy likusiam jos vyrui, sūnums, motinai, broliui ir kitiems artimiesiems — ūsų visų širdinga užuojauta.

— Laisvė

—o—

Palaidotas Lietuvoje

"Vienybės" leidėja **Valė Tysliavienė** š. m. gruodžio 20 d. išvyko į Vilnių veždamasi savo vyro, poeto Juozo Tysliavos pelenus.

Kaip žinia, 1961 metais miręs, J. Tysliava prašė, kad, kai jis mirs, jo palaikai turį būti sudeginti, o pelenai nugabenti į Lietuvą ir Vilniaus Rasų kapinėse palaidoti.

Reikia atsiminti, kad J. Tysliava, nors ilgokai gyveno Amerikoje, atsisakė priimti jos pilietybę. Jis tebesiskaitė Lietuvos piliečiu. Savo redaguojamame laikrašty J. Tysliava neretai puolė Tarybų Lietuvą panašiai, kaip ir jo našlė, ir be jokio reikalo. Bet čia jau kitas dalykas.

Tai bus jau antras JAV lietuvis palaidotas Rasų kapinėse 1959 —metais ten buvo palaidoti poeto St. Jasilionio pelenai.

— R. Mizara

—o—

Kleboniška lietuvybė

Lietuvos periodinėje spaudoje **mirgėte mirga obalsis: "Žmogus žmogui draugas, bičiulis."**

Atbėgusieji čia po karo "tremtiniai", matyti, to obalsio ar negirdėjo, ar netiki jo dvasiai.

Jie dar laikosi senovės romėnų obalsio, būtent: "Homo homini lupus est". Atseit — žmogus žmogui vilkas.

Tą senovės romėnų obalsį pavaizdavo neseniai Čikagoje įvykusiam klerikališkame "kultūros kongrese".

Architektas J. Mulokas (dipukas) "kongrese" išstatė architektūrinį projektą "Indėnų misijos Montanoje" ir už tai gavo antrąją premiją.

Dabar tūloje pusiau "vaduotojų" spaudoje atsišaukia architektas V. K. Jonynas: "Indėnų misijos" projektas esąs jo sukurtas, ne Muloko.

Taigi, tie "nepriklausomos Lietuvos" mokslinčiai tebevartoja senovės romėnų obalsį "Homo homini lupus est".

Tame pat "kultūros kongrese" iš Vokietijos importuotas svietiškis pamokslininkas karštai išvanojo Amerikos lietuviams klebonams kailį už žlugdymą lietuvybės — bažnyčiose ir bažnytinėse mokyklose.

Peržvelgiau keliolikos lietuvių kunigų "lietuviškas" pavardes. Štai jos:

Benediktas Verbeck, Anthony Jutt, Joseph A. Dillon, Albertas Contons, Pranas A. Dauss, Juilius Jutt, John J. Daslick, Joseph J. Barr, Anthony Balchun, Fidelis (Ne Kastro) Chukinas ir t.t. ir t.t.

Veikiausia šių lietuvių klebonų ir pavardžių nei jų mamos neatpažintų.

Bet apie "lietuvybės išlaikymą išeivijoje" garsiausiai tarškama iš klebonijų.

— L. Jonikas -

Kas Bus?

Verčiu žinių lapą —
Doleris vis dyla;
Nedarbas didėja,
Pragyvenimas kyla.

Bankuos, pas turtuolius
Aukso krūvos pučias,
Bet pas daugelį mūs
Kišenės vis tuščios.

Mokesčius mokėti,
Apsirengti reikia.
Jei nuogas išeisi —
Areštuoja, keikia...

Jei nors kokį centą
Valdžiai nepriduosi,
Kokius turi skurlius
Ima licituoti...

Nebekreipia domės
Vyriausybės žmonės.
Algas sau tik kelia
Be jokios malonės.

Pajamų milijardai,
Išlaidų dar daugiau.
Lieja ginklus, bombas,
Kad būtų "saugiau".

Reikia saugot šalį,
Bet nuo ko? Už ką?
Bolševikai trokšta,
Kad būtų taika...

Jie kariaut nenori,
Tad kam tie ginklai?
Išeikvoti turtą
Beverčiai, aklai...

Palanta

ŠYPSENOS

Dviguba gėda

"Jūsų alga yra jūsų asmeninis reikalas", tarė bosas naujam tarnautojui, "ir neturėtų būti pasakojama apie tai niekam".

"Nedrįsčiau niekam užsiminti apie tai", atsakė tarnaautojas. "Aš tiek pat gėdijuos ja, kaip ir jūs".

—o—

Išeitis yra

Du dvasiškiai ginčijosi, gindami savo tikėjimą, ir niekaip negalėjo padaryti išvados.

"Palaukit", tarė vienas, pavargęs debatuojant. "Sutikime nors nesutikti. Galų gale mes abu dirbame viešpaties darbą, jūs savo keliu, o aš jo keliu".

—o—

Myli savo artimą

Du parapijonai susibarė dėl savo klebono. Vienas tvirtino, kad klebonas iš parapijonų surinktais pinigais pirko namą, kuriame gyvena moteris, ir ją lanko labai dažnai.

"Nieko čia blogo nėra", spyrėsi kitas. "Juk ir dievo yra pasakyta, kad savo artimą reikia mylėti, kaip pats save".

Kas Turite "Rankpelnį"

Tarybų Lietuvos istorikai ir kiti plunksnos darbuotojai yra susidomėję seniau Britanijoje, Škotijoje leistu lietuvių laikraščiu "Rankpelnis".

Jie labai prašo, kad jeigu kas turi to laikraščio kolekciją ar bent pavienių numerių pranešti ar prisiųsti Lietuvos kultūrinių ryšių su užsieniu palaikymo draugijai.

Pasiųsti arba laiškus rašyti sekančiu adresu: L. Kapočius, Kosciuškos 36, Vilnius, Lithuanian SSR.

Arba, jeigu turite to laikraščio kopijų ar žinote, kas jų turi, galite rašyti ir Liaudies Balsui.

Paieškojimas

Paieškau savo sesutės Jugasės Jakštaitės-Astrauskienės, Jono duktės, kilusios iš Antašavos parapijos, Astravų kaimo.

Prašau atsiliepti ar ką nors žinančius, kur ji dabar yra pranešti man adresu: Pranė Tamošiūnienė, Jakštaitė, Kupiškio rajonas, Salamiesčio paštas, Bartašiškių kaimas, Lithuania, USSR

Montrealo Žinios

Iš Lietuvių Gyvenimo

Petro ir Marės Šiuplevičių duktė Helen su savo vyru D. Gower sezoninių švenčių proga buvo atvažiavę iš JAV aplankyti savo tėvelius. Kadangi pirmu kart po vedybų juodu atvažiavo, tai Šiuplevičiai buvo pasikvietę gimines ir artimuosius susipažinti su žentu.

—o—

Eddy ir M. Joneliūnai susilaukė sveiko ir gražaus sūnelio. Motina ir naujaginnis jaučiasi gerai. Ne mažiau linksmai jaučiasi ir "grandma" su "grandpa" — Olga ir Petras Joneliūnai.

—o—

Vincas ir Jonas Stankevičiai (M. Smetonienės broliai), abu vienu sykiu susižiedavo su francūzų tautybės mergaitėmis — taipgi abi seserys. Kada jų vestuvės įvyks, nepranešta.

—o—

Susirgo J. Stankevičius (iš Tetraultville), Maisonneuve ligoninėje aplaikė vidurių operaciją, o dabar ligonis randasi jau namuose, sveiksta.

J. Bernotas, kaip buvo pranešta pereitą savaitę, tapęs sunkiai sužeistas auto nelaimėje, dabar randasi Royal Victoria ligoninėje, Neurological Institute.

Linkiu ligoniems laimingai pasveikti.

—o—

Per Naujus metus nuėjau pasižiūrėti jūdžio, Gimimas ir mirtis nacių, kuris rodomas Strand kinoteatre.

Esu matęs daugelį baisių jūdžių, bet šitam neprilygsta nei vienas. Aprašyti neįmanoma, reikia pamatyti.

Jūdis pagamintas remiantis daugeliu pačių nacių darytų nuotraukų, kurių jie nespėjo sunaikinti.

Neikit ir pamatykit. Suprasite nacių veidą.

J.—

Specialistai Drabužių Dažytojai

Jos. Petrera & Geo. Marks

199 A CHEMIN CHAMBLY RD.
LONGUEUIL, QUE.

Montreale ir apylinkėse paimame ir pristatome į namus.
Darbą garantuojame savo 30 metų patyrimu.
Telefonas: OR. 4-7578

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malnoumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.
Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. PO.8-6679
VERDUN, QUE.

"Už Taiką ir Žmonių Draugystę"

Montrealo Slavų Komitetas kviečia jus visus dalyvauti

SLAVŲ KONCERTE

(Daugelio šalių dainos ir šokiai)

Programoj: choras, orkestras ir šokėjai iš Kanados Ukrainų Jungtinės Asociacijos; Liaudies šakėjai iš Neprigulmingos Savitarpinės Pagalbos Federacijos (slovakų skyriaus); Svečiai menininkai iš Karpato-Rusų Draugijos Toronte.

Sekmadienį, sausio 27 d., 2 val. po piet

Syrian Hall, 40 Jean Talon E.

MONTREAL

Kennedžio Arogancija

Po to, kai JAV prezidentas Kennedis su žmona apsilankė pas Kubos pabėgėlius ir kurstė juos nenurimti, kol Kuba bus "išvaduota", konservatyviškas dienraštis Toronte, Globe and Mail, parašė sekantį editorialą:

"Prezidentas John F. Kennedy padarė baisią klaidą balandžio mėnesį praėjusiais metais, kuomet jis autorizavo Kubus pabėgėlius Jungtinėse Valstijose įsiveržti į savo kraštą tikslu pabandyti nuversti Kastro režimą. Avantiūra buvo politiniai blogai sugalvota ir pasmerkta militariniam nepasisekimui. Daug gyvybių buvo pražudyta, komunizmas Kuboje buvo sutvirtintas ir Jungtinių Valstijų reputacija buvo smarkiai apdraskyta.

"Daugelyje šalių buvo užjaučiantis palinkimas atleisti į ną Kennedį nuo pilnos atsakomybės už nelaimę Pigs įlankoj. Jis paveldėjo planavimą operacijų iš pirmesnės administracijos ir turėjo labai mažai laiko surasti savo vietą kaip prezidento pirma negu reikėjo daryti sprendimą sulaikyti invaziją ar leisti ją.

"Kuomet Jungtinės Valstijos praėjusią savaitę išpirko 1,113 likusiųjų invazijos dalyvių iš nelaisvės Kuboje, buvo tikimasi, kad visas įvykis gali pereiti į istorinių knygų pastabas. Viena iš vyriausių JAV-Kubos santykių erzinimo priežasčių buvo pašalinta ir buvo tikimasi, kad prezidentas Kennedis džiaugsis, kad bus galima užmiršti Pigs įlanką, ir tikėsis, kad premjeras Fidel Kastro užmirš ją taipgi.

"Bet toli gražu. Prezidentas šeštadienį pasirinko pasveikinti Miami mieste invazijos jėgos likučius, sugrąžintus į Jungtines Valstijas, ir pasakyti baisiai arogantišką kalbą. Priimdamas taip vadinamos invazijos brigados vėliavą, jis pasakė:

"'Aš galiu užtikrinti jus, kad ši vėliava bus sugrąžinta šiai brigadai laisvoj Havanoj... Aš galiu užtikrinti jus, kad šios šalies žmonės, kaip ir viso šio žemyno, labai trokšta, kad Kuba vieną kurią dieną būtų vėl laisva, ir kada ji bus laisva, ši brigada užsitarnaus garbę maršuoti priešakyje laisvos kolumnos.'

"Ponas Kenedis buvo atsargus, susilaikė nuo įpareigojimo Jungtinių Valstijų imtis ginkluotos akcijos prieš Kubą, ir vengė tiesioginio agitavimo Kubos pabėgėlių prie karo, tačiau jo mintis buvo aiški susijaudinusiai jo publikai. Klausytojai šaukė 'guerra' (karas) ir 'libertad' (laisvė), kuomet jis kalbėjo ir pakartotinai daužė stalą sugniaušta kumštimi.

"Būtų malonu, jeigu būtų galima priskirti prezidento pasielgimą prie stokos supratimo, ar net prie naminių politinių reikalavimų. Bet visi ženklai rodo, kad jo kurstanti prie sukilimo kalba buvo dar vienas pavyzdys bauginančios arogancijos.

"Prezidento Kennedžio aukštarankis atsinešimas ir atkaklūs metodai iššaukė daug neprielankių komentarų Jungtinėse Valstijose ir užsienyje laike jo kampanijos į prezidentus. Jo rekordas Baltuosiuose Rūmuose nebuvo labai užtikrinantis; dažnai jis išrodo sumaišo noringumą su kietumu ir žaidimu jėga.

"Vienu to rezultatu buvo, kaip pastarieji pranešimai spaudoje rodo, smukimas pasitikėjimo JAV vadovybe tarp jų sąjungininkų. Prezidento Kennedžio pasibaisėtina kalba Miami be abejonės padidins tą palinkimą".

Kanados Taikos Kongreso prezidentas Dr. Endicott šaukia visus taikos mylėtojus siųsti laiškus prezidentui Kennedžiui, protestuojant prieš tai. Taip pat siųsti laiškus Jungtinių Tautų sekretoriui U Thantui, kad jis reikalautų iš Kennedžio duoti raštišką pasižadėjimą, kad Jungtinės Valstijos nerems invazijų Kubon, kaip kad jis yra žodžiu pasižadėjęs Chruščiovui.

Prezidento Kennedžio kalba rodanti, kad JAV tebėra užsimojusios užpulti ant Kubos.

Endicott taip pat praneša, kad yra šaukiamas Brazilijoje šio kontinento Kubos draugų kongresas. Šaukėjų priešakyje yra generolas R. G. Oliverio Leite. Sveikinimus galima siųsti jo vardu ir adresu. Jo adresas sekantis: Rua Sao Jose 50, Sala 502, Rio de Janeiro, Brazil.

SIUNTINIAI LIETUVON

per

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrenre Blvd., Montreal, P. Q., Tel. VI. 2-5319
Iš čia pasiųsite siuntinius savo artimiesiems
garantuotai, skubiai ir
ŪRMO KAINOMIS
(30 - 40% žemiau rinkos kainų)
IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS
geriausias angliškas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.
Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelių
Ateikite ir įsitikinsite, kad čia perkant **sutaupysite.**
PRIIMAME UŽSAKYMUS
vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams

CH. KAUFMANAS
Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas

Jonas J. Paliulis, kurs buvo paskirtas taikos teisėju Hawk Junction. Tai pirmas lietuvis Kanadoje paskirtas tokiai vietai. Jis yra viešbučio savininkas Hawk Junction miestelyje, kur išgyveno 15 metų. Kanadoje išgyveno 35 metus. Taikos teisėjo pareigas eiti įgaliojo Ontarijos leitenantas gubernatorius J. Kieller McKay.

S. Aragvispirelis Vertė V. Oškinis

Sudužusi širdis

Pasakiškas Gruzinų Romanas

(Tąsa)

Bet kam dabar to reikia. Juk dabar jinai nori pamatyti karalaitį — anaiptol ne todėl, kad įsikūnytų tai, ko maldavo savo globėją mėnulį. Tad apie ką ji galėtų dainuoti? "Siaubo varpas" priminė jai aną palaimingą naktį. Ir, išdidžiai pakėlusi galvą, nugręžusi akis į nusileidžiančią saulę, ji uždainavo. Sykiu su ja uždainavo ir "varpas".

Tik kartą vieną, akimirką
vieną, su tavim kartu bu
vau.
Bet ta akimirka man tapo
neužmirštama svaja!..

Visi didžiai nustebo. Stojo mirtina tyla.

Kacija ir auklė šypsojo, matydami, kokį įspūdį padarė svečiams Eterės dainavimas.

Karalaitis veikiai atsigodė. Jį pagavo kažkoks nesuprantamas pyktis. Jis vos vos susiturėjo neištraukęs iš Eterės rankų to raganiško daikto ir neišmetęs jo... Jis ūmai suprato, kad Eterės mintys klajoja kitur, kad jos širdis apleidžia jį.

— Etere! — sušuko Marecha ir sverė ją už rankos. — **Maldauju tave, nutilk valandėlę,** tegu jis dainuoja vienas... Jo balsas nuostabiai panašus į tavąjį, bet atrodo, kad dainuoja kas nors kitas, tarsi jo siela būtų kitokia...

Eterė nutilo. Žavai išsisklaidė. Visi laisvai atsikvėpė.

Karalaitis tuojau priėjo prie Eterės, paėmė iš jos rankų "varpą" ir, atsigręžęs į seserį, tarė:

— Tu, Marecha, susirask jo sielą ir turėkis sau. Tegul jis būna tavo. O Eterė, jos balsas ir siela turi būti mano! Karaliau, palaimink mus!

Sulig tais žodžiais jis, užuot padavęs "varpą" Marechai į rankas, švystelėjo jį link jos.

"Varpas" nukrito ant marmurinės plokštės, žvangtelėjo ir nutilo.

— Ak! — šūktelėjo kone visi sykiu.

Bet karalaitis net nudžiugo, kad tas velnio padarinys sugedo.

Eterė, išgirdusi tą garsą, susverdėjo ir būtų griuvusi, jei ne Nadiras, kuris sulaikė ją ir priglaudė prie savęs. Paskui, nuėmęs nuo jos galvos skraistę, užsimetė ją ant savo rankos. (Senovėje, kai vyras nuimdavo nuo merginos galvos skraistę ir užsimesdavo ją ant savo rankos, jie būdavo laikomi susituokusiais.)

Marecha ir auklė sykiu pasilenkė ir pakėlė nuo žemės "siaubo varpą".

Karalius suprato sūnaus ketinimą. Jis atsistojo, paėmė į rankas priešais jį padėtas ir šilko skara užtiestas karūnas ir tarė:

— Dėmesio!

Visi atsistojo.

— Nuo šios valandos karalius bus mano sūnus Nadiras, ir šit uždedu savo karūną ant jo galvos. O jinai, mūsų mylimojo Kacijos duktė, — jūsų karalienė. Uždedu ant jos galvos savo žmonos karūną.

Eterė stovėjo, tarsi žado netekusi. Ji nieko nenuvokė ir nejautė, o kai jos galvą palietė karūna, negirdėjo tėvo sveikinimų.

— Etere, balandėle, — ėmė maldauti Marecha, tebelaikydama rankose "varpą", — paliesk jį dar kartą!

Eterė suėmė ranka šerdelę ir truktelėjo. Vietoj švelnaus garso pasigirdo vis tas pats terškimas.

Eterė, išgirdusi jį, sudrebėjo, visą jos kūną išpylė šaltas prakaitas, suspengė ausys, ir jinai nualpo.

O Marecha sukliko ir puolė į tėvo glėbį nuleipusi. "Varpas" iškrito iš jos rankų ir vėl suterškė.

—o—

Ketvirtas Skyrius

Suvažiavę į Nadiro vestuves kunigaikščiai pavydėjo Kacijai, kurio duktė tapo karaliene. Vieniems buvo apmaudu todėl, kad jie turėjo dukterų, kurias galvojo išleisti už karalaičio, kitiems todėl, kad turėjo sūnų, kuriuos noriai būtų apvesdinę su Etere, nes jos tėvo valdos buvo pagarsėjusios turtingumu.

— Na ir apsukrus tas Kacija! — piktinosi jie. — Sėdėjo savo dvaruose lyg niekur nieko, regėjos, terūpėjo jam vien baudžiauninkai ir dvarai, o, pasirodo, kad kažkokiais aplinkiniais keliais siekė ne bet ko, o savo dukteriai karūnos!

Dešimt dienų truko karaliaus Nadiro vestuvės, kuriose buvo bemaž visa tos karalystės diduomenė.

Eterės ir Marechos negalavimas, kuris ištiko jas po nelaimingo atsitikimo su "varpu", greitai praėjo, ir jau niekas nebedrumstė linksmybių.

— Karalaite Marecha, tu nesirūpink dėl to "varpo", — sakė Kacija Marechai, norėdamas sykiu nuraminti ir savo dukterį. — "Varpą" pataisys tas, kas jį pagamino, ir jis vėl skambės švelniai ir žavingai.

Paskui, kreipdamasis į karalių, tarė:

— Leisk, man, didysis valdove, pasiųsti ką nors į mano kunigaikštystę su žinia apie mano laimę.

— Brangusis uošvi, dabar mūsų karalius — mano sūnus, o karalienė — tavo dukra Eterė! Tad kreipkis į juos.

— Atleisk man, brangusis uošvi, — įsiterpė Nadiras. — Aš pats turėjau pranešti tavo valdiniams apie savo laimę, bet jos apsvaigintas, pamiršau. Tučtuojau pasiųsiu ištikimą savo tarną Iremą, kurį tu pažįsti.

Ir įsakė pašaukti jį. Tarnai puolė jo ieškoti. Visi sakė, kad Irema ką tik buvęs čia, bet niekur nerado jo.

— Irema!

— Irema!

— Irema! —šūkčiojo tarnai iš lūpų į lūpas.

— Jis ką tik buvo čia!

— Ką tik žmonės matė jį.

— Visai neseniai kažkur išėjo! — girdėjosi atsakymai. Bet Irema tarsi į žemę prasmego.

Karalius supykęs įsakė liautis ieškojus Iremos ir pasiųsti ką nors kitą, žinantį kelią į Kacijos kunigaikštystę.

Pasirodė, kad tokių žinovų esama labai daug, ir visi jie mielai sutinka leistis į kelionę.

Karalius pasirinko tarną, vardu Vepchvą.

— Tu nuvyksi į kunigaikščio Kacijos valdas, paskelbsi žinią apie mūsų laimę ir pasiūlysi, kad pas mus atvyktų kunigaikščio valdinių išrinkti pasiuntiniai.

— Ne, karaliau žente, mano žmonių kviesti, kad atvyktų čionai, nereikia. — įsiterpė kunigaikštis Kacija. — Jie ir patys susipras atsiųsti ką nors su sveikinimais. O tu ve[illegible]au paliepk pristatyti auksakalio pameistrį Macha[illegible]i, kad jis sutaisytų "varpą". Tik jis trūputį užsispyręs, todėl ir reikės karaliaus paliepimo.

Eterei smarkiai suplazdėjo širdis, Marechai sužibo akys, o karaliui Nadirui persimainė veidas. "Aš tyčia trenkiau "varpą" į akmenines plokštes, — galvojo jis, — norėdamas sudaužyti jį, o dabar..."

Tačiau, žvilgtelėjęs į Eterę, Nadiras nusiramino: jos žvilgsnis aiškiai pasakė: "Aš nenoriu, kad Macharis atvyktų. Nesiųsk jam paliepimo mano vardu". Ir to jinai išties nenorėjo, nes susitikti su Machariu ji baiminosi.

Ir Nadiras apsiraminęs įsakė:

— Pasakyk pameistriui, kad karalius liepė jam atvykti.

— O mano mouraviui pranešk, kad mano rūmuose devynias dienas ir naktis būtų dosniai žmonės vaišinami. Tegul kviečia net praeivius! — pridūrė kunigaikštis Kacija.

—o—

Eterė negalėjo atsipeikėti nuo netikėtų, paskutinių dienų įvykių. Jinai įsigijo "varpą", paėmusi jį iš Machario... Paskiau tas Nadiras, kuris pasirodė esąs pats karalaitis... Atseit, jinai galėjo laikyti save karaliene jau tada, kai stengėsi įsigyti "varpą" karalaičiui sužavėti. O jinai ir be "varpo" sužavėjo jį. "Gal tada... — galvojo Eterė, guldama į patalą. — Kas gi tada?" — klausė pati savęs. Akyse jai pasirodė Machario paveikslas, jos kūnu perbėgo malonūs virpuliai. Su tomis svajonėmis ji užmigo.

Rytą pabuvo pailsėjusi ir nusiraminusi, ėmė blaiviau svarstyti susidariusią padėtį. Taigi, ji — karalienė. Jos svajonės išsipildė. Ne veltui ji maldavo dangaus šviesulį. Bet Macharis... Macharis... Ak, kam jis tapo įpainiotas į visus tuos įvykius?

Štai ir dabar jį kviečia pats karalius. Macharis, be abejo, nedrįs nepaklausyti karaliaus įsakymo ir atvyks... Tiesa, svajodama tapti karaliene, ji buvo ketinusi: "Kai įžengsiu į sostą, Macharį visada laikysiu arti savęs", — betgi jinai negalėjo jo taip greitai atsikviesti.

Jaunasis ir jaunoji pagal anų laikų paprotį visą laiką, kol trukdavo vestuvės, turėdavo laikytis kaip brolis ir sesuo.

Todėl Eterė tas devynias dienas gulėjo viena, o gretimame kambaryje budėjo auklė, saugodama jos ramų miegą.

Ji negalėjo užmiršti Machario net dienos metu, rūmų gyvenimo sambruzdyje. Marecha labai domėjosi stebuklingojo "varpo" kūrėju ir stengėsi kuo daugiau iškvosti iš Eterės apie jo gyvenimą, darbą, apie tai, kaip jis kūrė "varpą" ir kaip jam pasisekė išgauti iš metalo skambėjimą, nuostabiai panašų į Eterės balsą. Į visus tuos klausinėjimus Eterė atkakliai atsakinėjo: "Nežinau", tačiau Marecha be paliovos stengėsi užvesti kalbą apie jį.

Dienos metu Eterę gaubė pagarba ir visuotinis dėmesys. Sunku pasakyti, kiek buvo visame tame nuoširdumo. Nekėlė abejonių tik viena: pats karalius ir Nadiras tiesiai žiūrėjo jai į akis ir kaip įmanydami stengėsi įsiteikti. Tačiau Eterė laikė tai naturaliu dalyku ir neteikė niekam ypatingos reikšmės. Jinai gal neprisimintų ir Machario, jei Marecha nuolat neužvestų kalbos apie jį.

Užtat nakčia Machario paveikslas be paliovos persekiojo Eterę. Ji regėjo jį prieš akis kaip anąkart, tą vienintelę, nepakartojamą naktį ir girdėjo terškiantį sudužusio "varpo" skambesį...

Ir nė vieno karto per visas tas devynias naktis ji neprisiminė savo vyro — karaliaus Nadiro!

Aštuntąją vestuvių dieną Marecha, kuri nekantraudama laukė atvykstant Machario, paklausė brolį:

— Ar toli ta Kacijos kunigaikštystė? Kodėl taip ilgai nesugrįžta pasiųstas ten žmogus?

— Jeigu būtų išvykęs Irema, tai jis, be abejo, jau būtų čia! — atsakė Nadiras. Paskui, atsigręžęs į tarnus, paklausė:

— Ar Iremos dar vis nesuradote?

— Ne, valdove, — atsakė tarnai.

— Keista, dievaži! — sušuko Nadiras. — Kas gi galėjo jam nutikti? Žūt būt suraskite ir atveskite pas mane.

— Šit jau aštuonios dienos ieškome ir negalime rasti, — atsiliepė vienas iš tarnų.

— Apeikite visus kalnus ir miškus, visur apieškokite ir pristatykite man gyvą ar mirusį! — rūsčiai įsakė karalius Nadiras.

Jis labai mylėjo savo ištikimą tarną ir dabar priekaištavo sau, kad buvo jį užmiršęs. Bet argi tai nuostabu, kai visos jo mintys sukosi apie Eterę!

O Eterė galvojo vien apie tai, kaip ji parodys Machariui akis, kai jis atvyks čia. Ką jinai pasakys jam?!

Pagaliau praėjo ir dešimtoji vestuvių diena. Nuvarginti nesiliaujančių puotų ir gausiai apdovanoti svečiai skirstėsi į savo kunigaikštystes, kviesdami jaunevedžius apsilankyti pas juos.

Kaip tik tuo metu įjojo į kiemą Vepchva. Jo žirgas buvo putotas ir sunkiai alsavo. Mikliai nušokęs nuo žirgo, Vepchva priėjo prie karaliaus.

— Na kaip? — paklausė karalius Nadiras. — Ar padarei, ką liepiau?

— Viską padariau, didysis karaliau! Kunigaikščio Kacijos rūmuose vyksta šauniausia puota. Jodamas per kaimus, mačiau, kaip visi gyventojai, dideli ir maži, gavę žinią apie šį džiaugsmingą įvykį, skubėjo į kunigaikščio Kacijos pilį. Sunku net apsakyti, kas dedasi jo rūmuose! Tuojau buvo išrinkti seniūnai ir pasiųsti pas tave su sveikinimais.

Eterė, Kacija ir Marecha, kurie buvo čia, jau susidomėję klausėsi Vepchvos pasakojimo ir laukė, ką jis pasakys apie antrojo pavedimo atlikimą.

— Jie labai prašė ir mane pasilikti ir kartu atšvęsti tą džiaugsmingą įvykį, — pasakojo pasiuntinys toliau, — bet aš skubėjau pranešti jums, kad auksakalio pameistrys Macharis nežinia kur dingo nuo tos dienos, kai kunigaikštis Kacija su dukteria išvyko pas jus. Mouravis sakė matęs jį kitą dieną pavakare ant upės kranto, bet paskiau jo ir pėdsakai dingę.

— Šit jums ir kitas Irema, — sušuko kunigaikštis. — Tai man labai keista!

Kacija nusiminė, Eterė susimąstė, o Marecha baisiai susisielojo.

— O kodėl tu nepaprašei patį meistrą keliauti su tavim? — paklausė kunigaikštis Kacija, valandėlę patylėjęs.

— Jis pats atkeliaus sykiu su seniūnais tavęs pasveikinti.

—o—

Karalius Nadiras nekantraudamas laukė, kada pasibaigs ta dešimtoji diena, kai jis pagaliau galės likti su Etere vienas. Bet lyg tyčia nelaimė: Eterė staiga susirgo ir niekur nėjo iš savo kambario. Nadiras galėjo tik kelioms minutėms užeiti pas žmoną, pas kurią nuolat sėdėjo auklė.

(Bus daugiau)

Torontiečių Kronika

Susižiedavo

Florence Gormaniūtė susižiedavo su A. McWilliamu. Būsima jaunoji yra J. ir V. Gormanų (Guoberių) duktė.

—o—

Minėjo 55 sukaktuves

Praėjusią savaitę šeštadienį A. Morkis su žmona apvaikščiojo 55-tas vestuvių sukaktuves.

Rep.

Tebeserga

RODNEY, Ont. — Draugė Annė Kauzonienė tebeserga. Ji yra General ligoninėj room 207 St. Thomas mieste. Jau antra savaitė.

Kam galimybės leidžia, prašom aplankyti.

Linkim draugei greito pasveikimo.

St. Repšys

Gražiai Pradėjo 1963 Metus

Stasys ir Pranutė Repšiai, Rodnės apylinkės tabako augintojai, pasikvietė gerą būrį tautiečių pradėjimui Naujų metų.

Tų iškilmių šeimininkai, kurie neseniai lankėsi gimtajame krašte, Lietuvoj, abu buvo labai užsiėmę. Pranutė, viena iš pasižymėjusių apylinkėje valgių gaminime, be vietinių komplikuotų valgių, parodė ir iš Lietuvos parvežtą valgių gaminimo meną. O Stasys, veik be pertraukos, pasakoja apie mūsų gimtąjį kraštą, kaip tėvų žemelė iš po pereito karo griuvėsių žengia milžinišku progresu į industrinę - elektrifikuotą šviesią ateitį.

Kalbant apie pereito karo baisenybes ir dabartiniu laiku karo troškėjų ruošimąsi išprovokuoti tretįjį viso pasaulio savižudystės karą, pasitarus, W. Kauzonas tarė atsišaukimo žodį kitą parėmimui pasaulinės taikos, išlaikymo judėjimo.

Susirinkusieji sudėjo $35.00, kurie pasiųsti į Torontą Taikos Komitetui.

P. Pajuodis

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Toronto Kuopa Ruošia

Lietuviškų Filmų Rodymą

ir

Susitikimą su Lankiusiaisis Tarybų Lietuvoje

Sekmadienį, Sausio 13 d.

Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

Bus parodyti vėliausiu laiku gauti iš Lietuvos filmai. Taipgi yra užkviesti neseniai lankęsi Tarybų Lietuvoje S. ir F. Repšiai, K. Pempė ir A. Puzara. Kai kurie iš jų jau yra sutikę atvykti ir papasakoti torontiečiams apie savo patyrimus Tarybų Lietuvoje.

Visus Toronto ir apylinkių lietuvius kviečiame dalyvauti.

Pradžia 2 val. p. p. Laisva įžanga

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Svirplienė, Windsor, Ont., lankėsi Toronte ir pridavė nuo KLLD Windsoro kuopos $50.00 aukų, kaip sveikinimą ir atžymėjimą Liaudies Balso 30 metų gyvavimo sukakties.

P. Samoška, Toronto, pridavė naują ir atnaujintų prenumeratų ir $12.00 surinktų aukų. Aukojo: J. Kriaučiunas $6.00; J. Rimšelė $4.00 ir Andrius Dzremeika $2.00.

R. Michell, Toronto, pridavė atnaujintų prenumtratų.

A. M. G., Toronto, paaukojo $5.00.

G. A. Maldeikiai, Springford, Ont., atsinaujino sau ir dvi prenumeratas į Lietuvą ir paaukojo $7.00.

Anast. Paukštienė, Miami, Fla., prisiuntė atnaujintų prenumeratų, su $1.00 aukų ir nuo ALDLD 75 kuopos spaudos paramai ruošto pikniko $25.00 aukų.

S. Rakštys, Fruitland, Ont., atsinaujino sau ir dvi prenumeratas į Lietuvą ir paaukojo $7.00.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų, paminėjimą įtalpinti LB ir $15.00 surinktų aukų. Aukojo: A. G. per A. Liokaitį $10.00, P. Budreika $3.00 ir Jurgis $2.

B. Kvietinskas, Montreal, prisiuntė švenčių proga smulkiais surinktus $5.00 aukų.

R. Y. Niaurai, Islington, Mass., prisiuntė kelias atnaujintas prenumeratas, nuo J. M. 50 c. aukų ir patys paaukojo $12.25.

A. Viltrakienė, Toronto, amžiui nepasiduodama atsilankė LB raštinėn, pasiėmė iš bibliotekos knygų ir paaukojo $5.00.

A. Grinkus, Vancouver, B. C., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Jarasiune $6.00 aukų.

A. Juozaitis, Toronto, pridavė naują prenumeratą ir nuo savęs ir K. Juozaitis $5.00 aukų.

P. Karpavičius, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo Ch. V. Kaminskų $1.00 aukų.

J. Valaitis, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų.

P. Pargelenas, Windsor, Ont., atsinaujino sau ir Lietuvon prenumeratą ir paaukojo $1.50.

J. Valūnas, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų.

P. Gavenas, Eden, Ont., prisiuntė naują prenumeratą užrašytą G. Strolio į Lietuvą ir nuo V. Mediko $2.00 aukų.

J. Jaskevičius, Worcester, Mass., prisiuntė atnaujintų prenumeratų, paaukojo $1.50 ir nuo P. S. 50 c. aukų.

J. Pečiulis, Calgary, Alta., atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir paaukojo $1.50.

A. Daukantas, Toronto, pridavė dvi naujas prenumeratas, užrašytas K. Pempės ir V. Masienės, keletą atnaujintų, kurių tarpe trys atnaujintos į Lietuvą P. Gutausko, taipgi $7.00 surinktų aukų. Aukojo: A. Rėmėja $6.50 ir K. P. 50 c.

Jonas Vizbara, St. Frances, Alta., paaukojo $5.00 ir prisiuntė nuo Petro Vizbaro $5.00 aukų.

B. Senkevičienė, Chicago, prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

Vienas tautietis iš JAV pats užsirašė naują prenumeratą.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

Alex Zvirdzin, Richfield Springs, N. Y., $5.50;

Sam Rimša, Levack, Ont., $1.00;

M. Paulauskas, Aurora, Ill., $3.50;

Ch. Jtselun, Clyde, Alta., $1;

J. Bublevsky, Dearborn, Mich., 50 c.

Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems Liaudies Balą širdingai ačiū.

Administracija

LOTYNŲ AMERIKOJE GALI ĮVYKTI KOMUNIZMAS

PALM BEACH, Fla. — Prezidentas Kennedy galvoja aplankyti visą eilę užsienio šalių, o labiausiai Lotynų Amerikos šalis. Jo supratimu, jeigu lotynų šalys nepaskubės daryti reformų pagal "sąjungą progresui" programą, tai labai galimas daiktas, ten gali įvykti komunizmas.

Turėdamas tai galvoje, prezidentas Kennedis nori tas šalis aplankyti drauge su savo žmona, mokančia šnekėti ispaniškai. Prezidentas mano, kad jiedu ten gal šiek tiek užkirstų kelią kylančioms antiamerikinėms nuotaikoms.

SKANDINAVIŠKŲ BALDŲ SANDĖLIS
73 Jonesville Cres., Toronto

Jūs galite nusipirkti labai pigiai skandinaviškos išdirbystės importuotus svečių, valgomojo ir miegamojo kambario pagarsėjusius švediško medžio baldus.

Dėl daugiau informacijų prašome telefonuoti:
Sandėlin — 757-5923; Namuos — HU. 5-2940

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti
Lietuvių salėje, 160 Claremont St.